

Bruksela, 2 maja 2024 r.
(OR. en)

9370/24

ESPACE 45

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	<i>Przygotowanie posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności (Rynek Wewnętrzny, Przemysł, Badania i Przestrzeń Kosmiczna) 23–24 maja 2024 r.</i> Unijne prawo kosmiczne: bezpieczeństwo, odporność i zrównoważony charakter działań związanych z przestrzenią kosmiczną w UE – Wymiana poglądów

Delegacje otrzymują w załączeniu notę prezydencji pt. „**Unijne prawo kosmiczne: bezpieczeństwo, odporność i zrównoważony charakter działań związanych z przestrzenią kosmiczną w UE**” z myślą o wymianie poglądów na posiedzeniu Rady ds. Konkurencyjności 23 maja 2024 r.

Unijne prawo kosmiczne: bezpieczeństwo, odporność i zrównoważony charakter działań związanych z przestrzenią kosmiczną w UE

Wymiana poglądów

Kontekst polityczny

Działania związane z przestrzenią kosmiczną wiążą się z wieloma rosnącymi wyzwaniami. Niektóre z nich stały się ostatnio bardziej naglące i wymagałyby podjęcia działań przez Unię i państwa członkowskie. Niniejszy dokument ma na celu zaplanowanie wymiany poglądów między ministrami w celu podzielenia się przemyśleniami na temat istotnych aspektów przyszłego unijnego prawa kosmicznego w oczekiwaniu na wniosek Komisji.

Wyzwania

Po pierwsze, zagęszczenie obiektów na niektórych orbitach (w szczególności na niskiej orbicie okołoziemskiej), spowodowane szybkim rozwojem działalności przedsiębiorstw prywatnych w sektorze kosmicznym, zwiększa ryzyko kolizji. Zagrożenia te mogą mieć poważne konsekwencje, takie jak zakłócenie rutynowych operacji na orbicie, uszkodzenie i utrata satelitów, wyłączenie usług kosmicznych (niektórych o znaczeniu krytycznym) oraz kolizje ze statkami powietrznymi przy ponownym zejściu na Ziemię. Scenariusze te mogą ostatecznie sprawić, że przyszłe pokolenia nie będą w stanie korzystać z tych orbit.

Po drugie, ryzyko cyberataków i ingerencji elektronicznych w infrastrukturę kosmiczną, spotęgowane wydarzeniami geopolitycznymi. Cyberataki, niektóre wspierane przez państwa, są w coraz większym stopniu wymierzone w aktywa kosmiczne. Ponadto złożona architektura aktywów kosmicznych (różne segmenty wchodzące w interakcję, rozległe powierzchnie ataku, wiele punktów wejścia dla potencjalnych ataków), ich przestarzałość (infrastruktury telekomunikacyjne z przeszłości, trudności z łatkami i naprawami) oraz procesy udzielania zamówień publicznych (złożone łańcuchy dostaw) sprawiły, że infrastruktura kosmiczna stała się stosunkowo łatwym celem.

Przy stawianiu czoła tym wyzwaniom kluczowe znaczenie ma również zmniejszenie wpływu działalności związanej z przestrzenią kosmiczną na środowisko oraz zmniejszenie zależności od technologii i surowców spoza UE.

Działania

Państwa członkowskie zaczęły stawiać czoła tym wyzwaniom i uchylać przepisy dotyczące przestrzeni kosmicznej w celu kształtowania i zatwierdzania działań w przestrzeni kosmicznej. Obecnie jedenaście państw członkowskich posiada krajowe przepisy dotyczące przestrzeni kosmicznej, a kolejne państwa członkowskie są w trakcie ich opracowywania. Przepisy te różnią się znacznie pod względem zakresu i dogłębności. W tym kontekście Komisja Europejska zaproponowała opracowanie unijnego prawa kosmicznego w celu ustanowienia wspólnych przepisów dotyczących bezpieczeństwa, odporności i zrównoważonego charakteru działań w przestrzeni kosmicznej. Przy poszanowaniu kompetencji krajowych unijne prawo kosmiczne umożliwiłoby utworzenie jednolitego unijnego rynku dla działań w przestrzeni kosmicznej.

Komisja Europejska rozpoczęła proces konsultacji zarówno z państwami członkowskimi, jak i z przemysłem, w tym na temat odpowiednich filarów planowanego unijnego prawa kosmicznego:

- filar bezpieczeństwa odnosiłby się w szczególności do ryzyka kolizji (tj. zapobiegania kolizjom, manewrowania statkami kosmicznymi, pozycjonowania na orbicie) oraz wytwarzania śmieci kosmicznych (tj. planów ograniczania śmieci kosmicznych), zarówno w odniesieniu do rakiet nośnych, jak i satelitów.
- filar odporności w centrum unijnego przemysłu kosmicznego umieściłby ocenę ryzyka i scenariusze dotyczące zagrożeń bezpieczeństwa oraz w spójny sposób zwiększyłby poziom ochrony w odniesieniu do wszystkich segmentów infrastruktury kosmicznej (naziemnego, kosmicznego i łącz).
- filar zrównoważonego rozwoju stworzyłby podstawę wspólnych zasad obliczania śladu środowiskowego działalności związanej z przestrzenią kosmiczną w celu jego zmniejszenia w perspektywie długoterminowej.

Punkty do dyskusji

Istnieje potrzeba wzmocnienia konkurencyjności europejskiego przemysłu kosmicznego, zwłaszcza wśród MŚP i przedsiębiorstw typu start-up. Unijne prawo kosmiczne nie powinno nadmiernie regulować przemysłu ani być stosowane w ten sam sposób do wszystkich podmiotów przemysłowych, przy czym kluczowym aspektem powinna być **proporcjonalność**. Powinno ono dotyczyć zarówno podmiotów z UE, jak i spoza UE, którzy chcą wprowadzić usługi kosmiczne na jednolity rynek UE, oraz potencjalnych zakłóceń na rynku. Powinno też przynieść wyraźne korzyści dla przemysłu, takie jak uproszczenie procedur administracyjnych, równe warunki działania, wyższy poziom ochrony oraz stabilność służąca przyciąganiu inwestycji. Obowiązkowe wymogi również powinny być stosowane w sposób proporcjonalny. W unijnym prawie kosmicznym należy dodatkowo przewidzieć środki wspierające, które ułatwiłyby przemysłowi kosmicznemu przestrzeganie obowiązkowych wymogów, na przykład budowanie zdolności, pomoc techniczną i wsparcie finansowe.

W obecnym kontekście geopolitycznym konieczne jest spójne podniesienie poziomu ochrony i odporności systemów kosmicznych w odniesieniu do: wszystkich operatorów satelitów w UE, wszystkich segmentów (kosmicznego, naziemnego i łączy danych) oraz wszystkich aktywów (komercyjnych, rządowych, będących własnością UE). Przepisy powinny zapewniać szeroko zakrojoną pewność prawa podmiotom przemysłu kosmicznego, a **odporność i konkurencyjność** powinny iść w parze.

Najważniejsze międzynarodowe państwowe podmioty działające w przestrzeni kosmicznej zintensyfikowały swoje działania regulacyjne, w szczególności w odniesieniu do zarządzania ruchem w przestrzeni kosmicznej i do cyberbezpieczeństwa, i aktywnie angażują się w kształtowanie odpowiednich norm międzynarodowych. W związku z tym ważne jest jak najszybsze podjęcie działań w celu zapewnienia, aby unijny przemysł kosmiczny nie był zmuszony do przestrzegania standardów lub norm narzuconych przez inne jurysdykcje. Działanie Unii umieściłoby UE na pozycji wiarygodnego podmiotu międzynarodowego, w tym w zakresie ustalania własnych norm i standardów.

Ministrowie są proszeni o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

Pytania

1. W jaki sposób najlepiej zagwarantować, że unijne prawo kosmiczne wzmocni konkurencyjność unijnego przemysłu kosmicznego?
2. Jak najlepiej wykorzystać unijne prawo kosmiczne do wzmocnienia odporności systemów kosmicznych?